

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Lvdovici De Ponte, Societatis Iesv, Meditationvm De Praecipvis Fidei Nostrae Mysteriis

Vitae Ac Passionis D. N. Iesv Christi; B.V. Mariae, & aliquorum Sanctorum

Qvae Complectitvr Mysteria Diuinitatis, Trinitatis, & perfectionum Dei: ac
de beneficiis eius in homines, naturalibus & supernaturalibus

Puente, Luis de la

Coloniae, Anno M.DC.XII.

Med. 18. De ijs quæ primo temporis insta[n]ti creauit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-38214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-38214)

MEDITATIO XVIII.

QVID DEVS CREAVERIT
in primo instanti, aut in prin-
cipio temporis.

FINIS & scopus huius Me-
ditationis & sequentium
est, vt consideremus ea,
quæ Deus creauit statim
in exordio huius mundi,
& in sex primis diebus: ve-
horum beneficiorum cõ-
sideratione, ad amorem & obsequiũ authoris
ipforum prouocemur, meditantes aliquoties
in singulis hebdomadæ dieb' opera, quæ Deus
in illis fecit. Præmoneo tamen, ne opus illud
declaraturum, quod sacer ipse contextus in i-
pso, vt dicitur, cortice præfert, scholasticis
Theologis relinquens disputationem sensus
illius, quo dicuntur res aliqua tali die factæ,
aut omninò, aut ex parte. Ad finem enim huius
Meditationum parum refert hoc scire.

PUNCTVM I.

a Gen. i. 1.

IN principio creauit Deus cælum & terram.
Terra autem erat inanis & vacua; & tenebræ
erant super faciem abyssi, & spiritus Domini
ferebatur super aquas.

P. R. T.

PRIMò considerandum, quòd in principio, temporis videlicet, Pater æternus per PRINCIPIVM, qui est eius FILIVS, simul cum, suo SPIRITV, SANCTO videlicet, initium dederit rebus omnibus; creans ex nihilo cœlum in tota sua magnitudine & rotunditate: quod quamuis sit tantû, b *Deus* tamen (vt ait *Isaias*) *palmo illud ponderavit.* Et quamuis aded sit rotundum & sphæricum, nullo tamen *Deus* opus habuit fulcro, vt immensam hanc testudinem, quæ totam terram ambit, faceret, aut sustineret; vt sic Omnipotentiam suam manifestaret. Sed nominatim creauit tunc supremum cœlum, quod *Empyreum* appellamus, quasi splensens sicut ignis, vt totam spectabilis huius mundi machinam intra se contineret; & vt curia esset, thronusque regni ipsius, & perpetua beatorum tam Angelorum, quàm hominum habitatio. Ex quo magnos concipiam admirationis, laudis, & gaudij affectus, ex machinæ huius locique admirandi magnitudine; & supplicabo Deo Dño nostro, vt ad eum me deducere dignetur, siquidem illud pro me creauit. O *Deus* Omnipotens, qui supremum cœlorum ex nihilo creasti, constituens in eo specialem habitationem tuam, c *terram* relinquens *filijs hominum*, vt in ea aliquam habitationem huius cœli promererentur; concede mihi, ita in hac lachrymarum valle vitam ducere, vt tandem perueniam ad tecum conuivendum in isto paradyso deliciarum. O Cœlum gloriosissimum, lauda & benedic Creatorem

I.
Creatio
Cœli.

Isai. 40. 12

*S. Thom. 1.
p. 9. 66. a. 3.
q. 4.*

*Psal. 113.
16.
Deut. 12.*

RIT
in.
ius Me-
nentium
emusea,
t statim
mundi,
rebus: vt
rum cõ-
a uoris
iquotes
que *Deus*
pus illud
xtus in i-
olastic
m sensu
die facta
nim har
re.
y terram
& ten
siritus D

d Psal. 83. 5.

torem tuum; & habitatores tui eundem glorificent, ob magnitudinem & pulchritudinem, quam tibi impertiuit, d *beati qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.*

II.
Angelorū
creatio.
S. Thom. 1.
p. 9. 61. 4. 3.
¶ 4.

DEINDE considerandum, quòd DEVS Dominus noster nō creauerit hoc cælum habitatoribus vacuum, sicut terram, sed innumeris Angelis refertum, in tres Hierarchias & nouem choros distributis. quibus omnibus in eodem momento dedit omnes perfectiones naturæ & gratiæ, quæ unicuique conueniebant, iuxta Diuinæ sapientiæ dispositionem & decretum. O quam pulchrum & admirandum mansit cælum cum hoc cœlestium agminum exercitu, aded perfectè composito & ordinato! quàm etiam cõtenta ipsa Trinitas Sanctissima, cùm vidit tres illas Hierarchias, & in singulis tres choros, in quibus referèbantur excellentiæ triū Diuinarum personarū! O quæ fuerint cõtenti lætiq; noui isti milites, multo se, & quisque se ipsum aspicientes ornatos in perfectionibus & ornamentis! O quales iubilum in primo illo instanti senserunt, agnoscentes Creatorem, à quo tantum bonum accepissent: Hac consideratione prouocato Angelos, qui perseuerarunt, ad glorificandum nunc Deum iisdem laudibus, quibus glorificauerunt in principio: de quibus gloriatur Dominus dicens Iob: *e vbi eras, cùm me laudarent filii cœlestia matutina, & iubilarent omnes Filij Dei.* O Angeli supremi, qui fuistis primitiæ operum

e Iob. 38. 7.

Dei, creati primo mane & diluculo huius mū-
di, laudate & benedicite illum, quia simul fuit
vester Creator & Pater, dans vobis esse natu-
raz, & adoptionem filiorum Dei per suam gra-
tiam; & quoniam paulò post etiam propter
merita vestra, dedit Esse æternum suæ gloriæ,
glorificate eum magnis lætitiæ iubilis, prop-
ter nouum illud beneficium; & orate, vt in so-
cietate vestra faciat me eius participē, Amen.

*IN hac consideratione licebit excurrere per
choros Angelorum, Archangelorū, Principatū,
Potestatum, Virtutum, Dominationum, Thro-
norum, Cherubinorum, ac Seraphinorum, singu-
los choros inuitando ad laudandum Deum; &
gaudendo de bono quod in sua creatione, & po-
tētia in glorificatione acceperunt, iuxta ea, quæ
in alijs locis diximus, & adhuc fusiùs dicitur in-
ferius.*

*1. part. Me-
dit. 35.*

PUNCTVM II.

DEINDE considerandum, quòd eodem
ipso instanti creauerit Deus terrā, col-
locans eam tanquam centrum, in me-
dia concauitate cœli; in tanta tamen magnitu-
dine, a latitudine, & lōgitudine, vt nullus mor-
taliū eam possit certò cognoscere aut meti-
ri; quod se posse facere gloriatur Deus, vt sa-
cra Scripturæ frequenter testantur.

*a Iob. 38. 5.
18.
a Eccl. 1. 2.*

I.

SED in eo maxime Dei Omnipotentia re-
lucet, quòd rem adeo immēsi ponderis susten-
det in vacuo, absq; fulcro aliquo corporali cui
imitatur, idq; tāra firmitate, vt dixerit Dauid:
quod fundata sup stabilitatē suā, non inclinabitur

b Psal. 103. 5.

ad

c *Isai. 40. 12.*d *Iob. 26. 7.*

ad vnā vel alteram partem, in *seculum seculi*. A deo quē facillē eam sustentat, teste *Isaia*, vt *c tribus digitis molem terræ appendat*: atque si quis paruam aliquam rem tribus suis digitis appensam teneat. Sapientiā enim sua, bonitate, & Omnipotentia firmissime illam in eodē loco sustinet, & ideo dixit *Iob*, quod Deus *d appenderit terram super nihilum*. Hinc colligam, quā par sit, me confidere Dei Omnipotentia; siquidem solo suā voluntatis nutu potest me confirmare, & æternum ita stabilire in bono; vt ad neutram declinem partem. Nam, quamuis onus corporis sit graue; virtus tamen Dei ita potest illud sustentare, vt animam meam non opprimat; opprimet autem, nisi demissē innitar fundamento superni habitaculi meum, & me proijciam vniuersim in manus Domini. O Deus Omnipotens, qui totam terrę molem appendis, nulli rei extra te innixus, concede, vt mihi nihilum meum verē agnoscenti, tu solas mea sis firmitas, & in te securus sit virtus mea, Amen.

II.

DEINDE perpendam abyssum aquę siue nebulae, qua Deus terram texit, statim atque illam creauit, ita vt non posset videri. in qua attendam naturalem ordinem, quem duo haec elementa exigunt, quo significatur status hominis terreni, cooperti miserijs & calamitatibus, per aquam significatis. qui homo obediens est foedus & miser! vt sit indignus, qui videtur, donec Deus infinita sua misericordia periculum illud remoueat; in quo confidam.

quod sit tempore me liberaturus, dicens cum Propheta Iona, *circumdederunt me aquae usque ad animam: abyssus vallavit me ex omni parte, pelagus operuit caput meum: sed tu Domine Deus meus, subleuabis de corruptione & periculo vitam meam.*

c. Ioan. 2. 6.

PUNCTVM III.

TERTIO considerandum, quod terra (in eo instanti) erat inanis & vacua, & tenebrae erant super faciem abyssi. Totum itaque spatium inter coelum & terram, siue illud esset aqua, siue nebulae, siue aer, totum erat tenebrosum & absque luce.

S. Thom. 1. p. q. 66. a. 1. & q. 68. a. 3. ait per tenebras significari aerem, qui est subiectum luminis.

I.

IN quo est primo perpendenda ruditas, quam tunc temporis habebant terra, & aqua. Nam terra erat inanis, quia carebat proprio fine suae creationis, & vacua ab arboribus & habitatoribus, & tota in tenebris, ob defectum lucis. Si itaque terra & aqua intellectum haecissent, & linguam, clamassent ad suum Creatorem, petentes dari sibi perfectionem, quae tunc deerat: Et in hoc toto, licet me ipsum considerare, hominem terrenum & miserum, & in peccato conceptum, ob Adami lapsum; qui propterea initio meae creationis inanis eram & vacuus; fraudatus a fine, in quem fui creatus; vacuus a gratia & virtutibus, tectusque totus horrendis tenebris culpae & ignorantiae: quam eandem miseriam incurro, quod me lethalem culpam admitto; Qui igitur mentem & linguam habeo, merito clamabo

ad

ad meum Creatorem, vt me à culpa liberans, perficiat opus manuum suarum. Præterea quamuis sanctissimus sim, licet considerare, me ex ineipso instar esse terræ inanis & vacuæ, & abyssi tenebris coopertæ: quare memor illius temporis, quo talis fui: Debeo semper clamare ad Deum, à quo mea perfectio dependet, vt eam cōseruet & promoueat, donec suum finem consequatur. O Creator mi, terra sum ab omni bono vacua, fructu bonorum operum nuda; & sine eo carens, quem per illa consequi; & super alias meas miseras, sum etiam tenebris plenus, & sine luce, qua cognoscere possem mala mea, & eorum remedium. adhs Domine, tua misericordia, vt eruas me à tanta miseria: & qui mihi dedisti Esse quod habeo, da etiam perfectionem, qua careo; vt opus tuum maneat semper perfectum, Amen.

II.

DEINDE perpendam mysticas causas huius differentiæ, inter creationem terræ & cœli Empyreï. Quarum *vna est*, quod terra significet id quod homo habet ex misera sua natura iuxta illud Dauidis: *a vniuersa vanitas omnis homo viuens, & vacuus ab omni bono: sic cœlum Empyreum, significat id quod habet homo ex gratia Dei; quod videlicet, sit igneus, & luce Diuina splendens, igne charitatis ardens, & virtutibus plenus.* Denique Empyreum cœlum creatum est, vt sit solum beatorum & perfectorum, qui vltimum suum finem sunt consecuti; & ideo creatum est

cota sua perfectione, & plenum innumeris
 habitatoribus: terra verò creata fuit, vt esset
 habitatio bonorum, & malorum & imper-
 fectorum; nec vt esset perpetua, sed tanquam
 transitus, & in qua pergatur ad vltimam per-
 fectionem & præmium, quod datur in cælo:
 ad id ergo significandum, fuit creata imperfe-
 cta, vacua habitantibus & inanis, non habens
 scilicet suum finem. Ex quo intelligam, quòd
 existens ego inter cælum & terram, ad v-
 trumque debeam intendere: quid scilicet
 ex me ipso habeam; & quid per Diuinam
 gratiam; & ad statum præsentem, qui est
 peregrinantis in terra; & ad statum æternum,
 quem expecto in cælo. Considerans ergo
 meam imperfectionem, conabor pergere, b
ascensiones disponens (vt ait Dauid) *in corde* b *Psal. 83. 6.*
meo, & progressus meos in hac valle lachry-
marum, & in loco, in quo me Deus posuit, per-
gens de virtute in virtutem, donec perueniam
ad arcem supremam Sion, & ad locum mihi
Deo præparatum in ipso cælo Empyreo.
 O Deus æterne, siquidem c *oculi tui imper-* c *Psal. 138.*
fectum meum viderunt, adiuua me, vt illud ex-
eam, dum viuo in hoc loco, in quo me posui-
sti, vt à te perfectus, perueniam ad eum, quem
mihi præparasti, in æternum, Amen.

PUNCTVM IV.

QVARTÒ considerandum est illud, quod
Spiritus Domini ferebatur super aquas.

ET

I.

ET perpendendum primò, quod is esset spiritus sanctus, qui ambulans super aquas, etiãsi tenebrosas, imperfectum hoc opus perficere, imprimens illis virtutem & efficacitatem ad illa opera & res, quæ ex eis erant producenda, ad exornandam & condendam terram. In quo significatur nobis, esse spiritui Sancto familiaris, in necessitate constitutis subuenire, etiãsi in tenebris, & in umbra mortis existentibus, & plenis multis imperfectionibus; inspirationibus & instinctibus suis internis imprimendo illis virtutem & efficacitatem, quæ conuertantur ad Deum, & capaces fiant lucis & donorum eius, vt apta sint instrumenta ad opera grandia, quæ ipse fit in eis operaturus. Significatur etiam (vt ait Ecclesia) efficacia & virtus sanctificationis, quam erat aquis communicaturus, ad nos per illas purgandos à peccatis. Quare magno affectu supremum hunc spiritum inuocabo, dicens: O diuine Spiritus, qui ferebaris super aquas, etiãsi tenebrosas, veni in meam animam valde tenebrosam, & imprimens illi imperum Sanctæ inspirationis tuæ, illam dispone ad recipiendam supremam tuam lucem, donaq; gratiæ & charitatis tuæ. Amen.

II.

DEINDE perpendendum est mysterium, quod in verbo illo FEREBATUR, lateat: ambulabat scilicet & mouebatur super aquas. significandum, quod spiritus hic diuinus, cuius in se ipso sit immutabilis; & in cælo, qui est locus triumphii & præmij, quiescat, vide-

S. Thom. 1.
p. q. 66. a. 1.
ad. 2. & q.
74. a. 3. ad
4.

In benedictione fontis Baptismatis.

dum & fruendum se præbens in æterna requie; in hac tamen vita, in continuo semper est motu super homines viatores, inspirans illis, eosque mouens ad virtutem & perfectionem. adiuuans etiam illos calore & protectione sua, donec fructum proferant, quem ipse in eis desiderat. nam eius ambulatio & motus nec fit gratis, nec otiosus est, sed ex se efficax: non quod ille se ipsum moueat, sed quod nos ipse excitet, ad torporem & otiositatem nostram excutiendam, & perendum in via ad cælum; & hoc præstat erga suos dilectos filios, de quibus ait Apostolus, *a qui spiritu Dei aguntur & impelluntur, hi sunt filij Dei.* O supreme Spiritus, ambula semper super me, animans & impellens ad sequendam tuam voluntatem, ut *vbicumque fuerit impetus spiritus, illuc gradiar, nec reuertar ab inceptis.*

a Rom 8. 14.

h Ezech. 1. 12.

III.

S. Basilius
homil. 2.
Examer.Ecclesia
suprà.
Tu super
aquas fo-
turus cas-
ferbaris.

PERPENDAM quoque, idem verbum, FEREBATUR notare continuationem & assistentiam Diuini huius Spiritus super aquas: quod declaratur illa comparatione, qua vtuntur Sancti & ipsa Ecclesia, cum dicunt; quod sicut gallina incubans ouis, suo calore illa viuificat, vt producantur pulli; ita Spiritus sanctus sua virtute assistebar aquis, vt viuentia ex eis produceret. Et ita assistit, suaque protectione præfidet super animas, vt gratia sua illas viuificans, fructus illæ proferant operum viuorum. Nec se vnquam ab eis subtrahit, nisi illæ eum à se repellant. & tunc nobis euenit, quod ouis, quæ gallina deserit, vt irrita & sterilia maneat,

maneant, nec ad aliud valeant, quam vt mitantur in sterquilinum. Attende itaq; anima mea, quid agas, quid cogites; ne diuinus hic Spiritus se subtrahat; in cuius præsentia, tua consistit vita; & ex cuius absentia, mors tibi eueniet: attende igitur magna continuatone & sollicitudine, eius seruitio; vt ille constanter assistat tuo remedio. O Spiritus diuine, a te incipere debet bonum meum, quia tu præfides super omne quod bonum est; ne permittas, vt ego à te recedam, ne tu vnquam à me recedas, Amen.

IV.

S. Thom. 1.

p. q. 45. a. 6.

q. 74. a.

3. ad 2.

ULTIMÒ perpendam, quibus nominibus diuina Scriptura hic appellet Creatorē, Principium videlicet Deum, Spiritum, & Dominū. Est enim PRINCIPIVM, quia rebus omnibus dat esse; est DEVS, propter auctoritatem & potestatem, qua omnes gubernat; est SPIRITVS, quia illas perficit, datque vitam ijs, quæ eius sunt capaces; est DOMINVS, quia illas creat.

PRAETerea, cū tota Sanctissima Trinitas hoc opus perfecit: FILIVS significatur nomine c PRINCIPII, quia diuina sua sapientia dedit initium, delineando omnia, quæ creata sunt. PATER retinet nomen DEI propter Omnipotentiam, quā habet à se ipso, non acceptam ab alia persona: SPIRITVS SANCTVS appellatur SPIRITVS, propter officium, quod præstitit; viuificando videlicet & perficiendo sua bonitate creaturas: quamuis oēs tres personæ totum fecerint, & omnibus conueniat nomen DOMINI, propter Dominū, quod habent super

c. Ioan. 8. 28.

Textus Hebraeus habet:

In principio

Dij creauit:

ut notetur

Trinitas

personarū,

et Vnitatis in

Essentia, &

virtute ad

operandum.

super creaturas, nomine & titulo creationis: ideoque tunc (teste S. Thoma,) Deus accepit nomen Domini, & possessionem sui Dominiij. nam tunc cœpit habere creaturas, seruos & famulos, quorū esset Dominus, & quibus posset imperare. Gratulabor itaque illi de nouo hoc nomine, ex toto corde gratitudinis pleno. O Deus æterne, cuius Dominium quoad potestatem est æternū, gratias tibi, quod fueris dignatus tot creaturas creare, quarum es legitimus Dominus. Gaudeo Domine, quod noster sis Dominus, Dominus omnium Dominorum, & vnicus Dominus, à quo procedit omne dominium. Siquidem igitur meus es Dominus, gere curam mei, creaturæ tuæ: accipe possessionem mei, ita vt ego tanquam seruus fidelis, tuo semper seruitio attendam in secula, Amen.

1. part. q. 23.
a. 7.

MEDITATIO XIX.
DE IIS QVAE PRIMO
die creauit Deus.

PVNCTVM I.

DIXIT DEVS: fiat lux. Et facta est lux: & vidit Deus lucem quod esset bona: & diuisit lucem à tenebris: Appel- lauit que lucem diem, & te- nebras noctem. *Genes. i. 3.*

P 2

PRI-